VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Lausunto

Valtion työmarkkinalaitos | 24.3.2025 | VN/1311/2025
VN/1311/2025-VM-25

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Valtion työmarkkinalaitoksen lausunto

Valtion työmarkkinalaitos pitää perusteltuna ja tarpeellisena säätää hallituksen esityksen mukaisesti suojelutyöstä lainsäädännössä sekä työaikalain hätätyön käsitteen täsmentämistä. Suojelutyöstä ei ole nykylainsäädännössä säädetty lukuun ottamatta valtiotyönantajaa sekä kunta- ja hyvinvointityönantajia. Suojelutyön toteuttaminen tilanteissa, joissa työnantajien kriittisiä toimintoja olisi pystyttävä pitämään toiminnassa myös työtaistelun aikana, on lähinnä työtaisteluun ryhtyneen toimijan suojelutyöhön suhtautumisen varassa. Hallituksen esityksessä mainittujen oikeushyvien suojaamiseksi esitetty lainsäädäntö on tarpeellinen, eräänlainen viimekätisen varautumisen väline, mikäli työriidan osapuolten välillä ei saada tai ole saatu sovittua riittävästä suojelutyöstä.

Valtion virkaehtosopimuslaki tuntee jo nykyisin suojelutyön käsitteen. Tosin lainsäädännön tuntema suojelutyö rajoittuu vain lakon ulkopuoliseen virkakuntaan, jolloin ongelmaksi voi muodostua laajan työtaistelun tilanteessa se, ettei ketään suojelutyöhön määrättävää virkamiestä ole saatavissa lakon laajuuden vuoksi. Myös työtaistelun kohdentaminen voi johtaa siihen, että sen ulkopuolelle jääviä virkamiehiä ei voi suojelutyöhön käyttää siitä syystä, että työtaistelu kohdistuu henkilöstöön, jolla on hyvin tarkat ja tiukat kelpoisuusvaatimukset ja hoidettavan tehtävän edellyttämä koulutus sekä kokemus. Valtion työmarkkinalaitoksen näkemyksen mukaan hallituksen esityksen mukainen suojelutyön laajentaminen koskemaan myös työtaistelun piirissä olevaa henkilöstöä mahdollistaa paremmin valtion elintärkeiden toimintojen toteuttamisen myös työtaistelutilanteessa. Itsestään selvää on, että valtiotyönantaja ensisijaisesti pyrkii sopimaan riittävästä suojelutyöstä henkilöstöä edustavien järjestöjen kanssa ennen nyt esitetyn lainsäädännön mukaisten menettelytapojen käynnistämistä.

Työsuhteessa valtioon oleva henkilöstö on nykyisin samassa asemassa kuin yleisillä työmarkkinoilla työskentelevä työsuhteinen henkilöstö. Valtion työsuhteista henkilöstöä työtaistelun aikana velvoittavaa suojelutyötä ei lainsäädännössä ole säädetty. Asiantilan täydentäminen tältä osin on perusteltua, sillä työsuhteista henkilöstöä työskentelee valtiolla tehtävissä, joilla on nykyisin varsin merkittävää koko valtionhallintoa koskevia tehtäväkokonaisuuksia hoidettavana.

Työaikalain hätätyötä koskevan säännöstön selkeyttäminen suhteessa suojelutyötä koskeviin esityksen määräyksiin on tarkoituksenmukainen ja tarpeellinen muutosesitys. Valtion työmarkkinalaitoksen näkemyksen mukaan ainoastaan lakiesitykseen sisältyvät määräykset tuomioistuinmenettelystä, etenkin toimivaltaisesta tuomioistuimesta, eivät täysin noudata tavanomaista tuomioistuimien tehtävänjakoa. Yleisesti ottaen läheisesti, työtaistelutilanteessa jopa keskeisesti, työmarkkinoiden toimintaan liittyvien oikeuskysymysten paras ratkaisija olisi yleisten tuomioistuinten sijaan työtuomioistuin. Mainittakoot, että esimerkiksi edellä mainitun valtion virkaehtosopimuslain

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Valtiovarainministeriö PL 28 00023 Valtioneuvosto	Snellmaninkatu 1 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		kirjaamo.vm@gov.fi

mukaisen suojelutyön edellytysten ja laillisuuden voi saattaa työtuomioistuimen käsiteltäväksi. Vastaavasti yleensä lainsäädännössä virkasuhteisiin liittyvät riitaisuudet tutkitaan hallinto-oikeudellisessa menettelyssä, ei yleisissä tuomioistuimissa.

Hallitusneuvos Risto Lerssi

VN/1311/2025-VM-25

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Lerssi Risto 91301972W

2025-03-24